

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:
в Австрії:

за пів рік . . . . . 20 кор.
за рік . . . . . 40 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
за місяць . . . . . 170 мор.

За границею:

пів рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
за рік . . . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмем млости і віри не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслакових нсальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. І. па. Дембровского (Хорунщина). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереженя. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслані» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Критика в політиці.

(+) Недавно національно-демократичний орган в статі «Під нинішню хвилю» виступив з осторогою, щоби особливо в теперішній хвилі обережно виступати з критикою діяльності руских послів і не осуджувати без розбору, а бодай супроти «наших» виступати обережніше. Миж навпаки думаємо, що критика річ не тільки потрібна і добра, але для самої справи хосенна. Критика потрібна в літературі, потрібна в штуці, щоби удержати одну і другу в розумнім і добрім напрямі, виказувати хиби і недостачі і тим способом пособляти здоровому розвитку. Так само отже критика потрібна і корисна також і в політиці, але лише тоді, наколи она є дійсною і умілою критикою.

Передовсім критика повинна бути предметом і оснований на дійсних провірених фактах. Наколиж она основана на непевних і непровірених фактах або навіть на зовсім неправдивих видумках, тоді критика не може бути предметом і хосенною, а навпаки наносить шкоду, вводить розлад і розтич в суспільности і доводить до непорозумінь, які наносять не раз необчислимій шкоди самій справі.

Але так само, як літературна і артистична критика вимагає передовсім великого знання і умілости, так і в політиці, хотівши оцінювати політичні події, діяльність політичних личностей, треба передовсім мати знаня основне самої справи. Тимчасом у нас лучає ся, що «ein verbummelter Student» стає редактором, а уміючи з двох лихих часописий зробити третю, уміючи високопарними загальниками склеїти якусь статю, вважає себе вже покликаним до оцінювання справ, про які пята через десяте щось полапав з дневників, або до оцінювання діяльності політичних личностей, котрих інтелігенції, знання, праці і заслуг він навіть не в силі належно осудити. Така критика виходить отже або поверховною балаканиною або простаковатою лайкою переповненою уличними висловами і тим самим не може мати ніякого значіння, ніякої вартости. В очах таких критиків повиростали у нас деякі люди на великих політиків задля того лише, що так само, як і ті критики, уміють послугувати ся лише пустими але високопарними загальниками, уміють тумана пускати рускому загалови

і з підмогою таких політичних критиків робити собі широку рекляму.

У нас не хотять сего зрозуміти, що політика є також наукою і як усяка наука вимагає знаня і позитивної праці, котрої не може заступати хочби як сьміле і рішуче але пусте говореня. От в тім напрямі у нас потреба також рішучої направи, инакше всякі змаганя політичні остануть благородними не раз, але безуспішними поривами.

Хто сіє вітер...

Посів «Діла», а еще більше «Свободи» не пішов на марне, а зійшов буйно на радикальній ниві. Еще далеко до виборів, а «Народний Комітет» зі своїми офіціальними і півфіціальними органами можуть приступити до жнива. За «Гайдамаками» приніс і «Гром. Голос» обильний плід. У вступній статі «Що нам робити» (ч. 83) пише ось що на тему передвиборчої ситуації:

«Попри польських панів почали і наші кацапи, ті московські запроданці, також збирати складки на виборчий фонд, бо приобіцяв їм намісник, що постарає ся аби кількох моркворіїв з москофільської партії дістало ся до парламенту замість радикалів або соціалістів. Спитаєте тепер певно, що роблять на таке наші українські партії. Отже скажу вам що: цілком нічо а нічо! Про соціалістів наших ані не чувати ані їх не видати; також і їх газета «Воля» чомусь в так важну пору не видає ся. Ну, а на народовців, — на тих ми хлопці та робітники, не маємо що рахувати! Та то не народовці, але попівські попихачі. Їм лише в голові, аби попи мали добрі пенсії та доходи(!), а про добро хлопів так вони дбають, як пес про п'яту ногу».

Схарактеризувавши ось так народні українські партії, автор пише про виборчу акцію націонал-демократів:

«Як зачуваємо, вишукує «Народний Комітет» всяких зробків, ріжних емеритованих або й в службі урядників, які вже мають добрі посади за те, що вислугували ся(!) ворогам руського народу, а тепер хочуть ще зробити інтерес(!) на хлопській шкірі при виборах».

Слово в слово аргументи зі «Свободи» п. Цегельского, тільки — qualis mutatio gerum — що звертають ся тепер прямо против него і его протекторів, як се можна бачити з дальшого уступу:

«Що «Народний Комітет» вже має кандидатів, то річ певна. Прецінь «Сво-

бода» на дурно не написала би вже наперед: «Треба пильно слухати, що накаже «Народний Комітет». Панове Громадо! або нам «Народний Комітет» що має до розказу? Най він розказує тим, що его вибирали, т. є. попам і тим кандидатам на послів. Ми вже виділи, як вийшли ті, що слухали «Народного Комітету»: і не вибрали того, кого хотіли, ані того, кого їм «Нар. Комітет» вихав. «Нар. Комітет» не є комітетом виборчих розбоїв, повинен отже зважати на те, кого нарід хоче мати послом, а не хто хоче кандидувати. Центральний комітет виборчих розбоїв може накидати кандидатів, бо за його кандидатами стоять старости, комісарі, шахрайства, надужитя. За «Народним Комітетом» може лише нарід постояти, треба отже з тим народом числити ся. А коли тепер «Н. Комітет» гадає випхати до парламенту ріжних поважних політиків — перед якими ніби мали би мати Поляки страх — то най собі відразу вибе то з голови».

А який широкий погляд і орієнтацію в парламентарних відносинах має політик з «Гром. Голосу», не признаючи над собою жадного народного авторитету, доказує уступ статі, в якій сказано:

«Якби ми були мали тепер бодай двох-трьох(!) завзятих оборонців руского народа, правдивих его заступників, то ціла виборча реформа була би цілком инакше(!) для нас випала. А так всякі поважні і розважні політики сиділи лише в парламенті від паради(!) та дали себе почути від часу до часу хіба інтерпелляціями або протестами повними пустословних погроз. Вже буде досить з нас таких послів. Нам час вибрати до парламенту таких людей, які дійсно постоять(!) за народом, які повалять(!) всі кривдячі нас права і постанови, а не дадуть ся водити правительству(!) на мотузку, як се до тепер бувало».

А вислід тих глибокоумних аргументів ось який:

«Най собі Народний Комітет ставить на своїх кандидатів ріжних совітників і поважних політиків які би витирали панськї передпокої, а ми хлопці та робітники маємо поставити своїх кандидатів і ужити всяких способів, аби їх вибрати послами. «Народний Комітет» не має права нам розказувати, ми виберім собі свій хлопський робітничий комітет, який буде знати наші потреби і тим потребам буде старав ся зарадити. Наша хлопська радикальна партія повинна тому скликати краєве хлопське віче, де би ми вибрали такий комітет та обговорили докладно

передвиборчу роботу. Крайна пора взяти ся до діла!»

Гарна картина передвиборчої єдності — нема що казати! Відраді основі до здобути 28 мандатів! Коли так далше піде, то сам пан Цегельський виавансує на маґната з двома пенсиями (з «Діла» і зі «Свободи»), а необхідною кваліфікацією на посла буде анальфабизизм, або що найбільше... «автодидактизм». Та чи не завинили тут найбільше ті наші політичні чинники, які вели особисту політику нід покришкою «реформ» і «курсів»? Досить переглянути послідне число «Діла» де на одній сторінці заміщено кілька ухвал довіря п. Романчукови і рускому клубови і кілька «погорд і недовірій», — щоби мати образ цілого помішання понять і поглядів на ситуацію в краю. А ціла відвічальність за той сумний стан спаде на тих демагогів, що підшиваючись під повагу «Народного Комітету», сїяли вітер низьких клевет та поганих інсинуацій...

„Міщанський ремісничо-промисловий Союз кредитовий у Львові“.

Кождому звісно, що наш нарід незвичайно спосібний до ремесла, промислу і торгівлі, та що часто твори нашого простолюдя викликають подив для його талану і артизму, що багато одиниць, хоч дуже талановитих, задля браку фахового образования й помочи материяльної пропадає для нас безхосенно.

Від яких десятків літ зрозуміла наша суспільність, що підвалиною народного житя не може остати виключно плуг і книжка, та в наслідок сего зрозуміння повстали інституції з чисто економічними цілями, кладучи собі на меті заспокоювати з одної сторони потреби суспільности, а з другої образувати одиниці в данім напрямі до самостійної праці. Не нашою річю є розбирати о скілько засновані інституції сповнили або сповнюють свою задачу, хочемо однак вказати, що ремесло та промисл ще більше промисл фабричний спочивають у нас майже облогодом. Досить вказати на поодинокі ремісничкі фахи по містах і місточках, та знайдемо, що лише деякі з них суть заступлені вишколеними і свідомими одиницями, а о фабричний промисл не мож навіть і зганути, бо єго цілком у нас нема.

Щоби дати почин до розвитку ремесла і промислу, що в будучности причинить ся і до піднесеня добробиту як також в части порішити і о відродженю нашого народу, засновали рускі ремісничкі і промисловці товариство «Міщанський ремісничо-промисловий Союз кредитовий у Львові», стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, котрого ціллю є сполучити і піснести ремісничкі і промислові сили своїх членів для їх добробиту.

До переведеня своєї ціли буде стоваришене після статута § 3 а) купувати і продавати движимости (товари) і недвижмости для своїх членів, б) уряджувати

склади (маґазини) знярядів та материялів потрібних для своїх членів, в) провадити торгівлю і доставу товарів до перетвору для своїх членів, г) займатися перетворюванем і продажию витворів своїх членів, д) заохочувати своїх членів до закладаня робітень, торговель, фабрик, та взагалі побуджувати до підприємств і всякого промислу, е) ширити між своїми членами фіхові відомости про всякі галузи ремесла і промислу при помочи власного органу, зборів, викладів, лекцій, наукових прогульок, практичних курсів і вистав, ж) закладати і вести на власний рахунок фабрики і торговельні склади, з) видавати часопись для піднесеня ремесла і промислу, і) збирати за-помоговий фонд для вдів і сиріт по членах як також інвалідів, к) давати можливість поміщувати на проценти заощаджені гроши в той спосіб, що стоваришене буде приймати капітали до обороту за условленим з гори опроцентованем, л) уділяти своїм членам догідних позичок на заложенє, провадженє або піднесенє їх ремесла або промислу, будьто в готівці, будьто в материялах та взагалі підмогати своїх членів в основаню ремісничих і промислових підприємств.

Членом товариства може бути кожда особа, що є спосібна до зобовязань правних. Уділ виносить 100 корон, вписове 2 кор. Число уділів для члена є необмежене. Провід сего товариства віддано в руки надзираючої ради, до котрої на перших загальних зборах вибрано: почетним президентом п. Василя Нагірного, президентом ради п. Михайла Маковича радника міста Львова, конц. майстра мулярского і підприємця будів., заступником президента п. Михайла Павлишака радного міста Львова і майстра столярского, секретарем ради п. Филемона Левицкого концес. будівничого, членами ради пп. Володимира Бачиньского інжинера-хеміка, Йосифа Делькевича конц. майстра мулярского і підприємця будів., Михайла Дудикевича майстра пекарского, Антона Оприска майстра столярского, Паладия Турчмановича офіцияла уряду цлового, о. Йосифа Фолиса пароха в Скнилові, на заступників пп. Івана Бориса купця в Перемишлі, о. Івана Рудовича гімназ. катехита і радника консист. і Івана Чорній майстра шевского. До управи товариства надзираюча рада покликала з членів товариства пп. Евгена Спожарского переплетника і властителя складу церковних річий, Василя Гресяка майстра кравецкого, Василя Чуму урядника «Дністра» та на заступників пп. д-ря Омеляна Левицкого кандидата адвокатури, Михайла Павелчака урядника банку «Славій» і Зиновія Сушка урядника «Дністра».

Розвиток кожного товариства не залежить однак від членів отнователів але від попертя всего загалу. Щирі гадки і совісна праця лиш тоді можуть бути слідними, скоро як найбільше людей мусть приступати в члени сего товариства, підпомагати єго материяльними средствами через уміщуванє своїх ошадностей на вкладкові книжочки та улекшити в осягненю ціли в § 3. статута означеній.

Від надзираючої ради тов. «Міщанський

ремісничо-промисловий Союз кредитовий у Львові» стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою.

Михайло Павлишак. Михайло Макович. Филемон Левицкий.

М а й н и.

(Кіевець).

У майнах робить сотки людей. Дивити ся на роботу майнерів, то дуже красно виглядає. Сьвітлячі, маленькі, блишпанні, наповнені олієм лампочки у шапок майнерів, виглядають, як дивити ся з далека, як ясні звїзди підчас спокійної і погідної ночі. Дійсно, се чудовий вид!

Але гарно єно дивити ся, нема що казати, але робити, то тяжко, і то дуже тяжко. Майнер підчас роботи виставлений кожної хвилі на небезпеку і на смерть. Нераз дучає ся, що відорве ся вуголь або скала з гори і забиває на місци нещасного робітника. А часами притрафляє ся, що і цілі майни завалють ся і придавлюють всіх робітників. Однак сєрідше случает ся. Для безпеки майнери підпирають висячі скали над собою деревляними кльоцами (рґор), але нераз і то непоможе, бо тисненє тягару з гори буває таке сильне, що найсильніші кльоци ломлять ся під напором як патички сірникові. Для того майнери мусять бути дуже осторожні при роботі, бо в майнах кожної міноти можна сподівати ся нещастя. Нераз буває, що єще з рана, як що тільки майнер почав робити, відриває ся скала і забиває нещасного на місци. Згинув тоді, як правдивий герой, оставивши жінку вдовою, а діти сиротами. Такі случаи діють ся в околицях вуглевих дуже часто. А що там кєго покалічить, або руку, ногу відорве, то навіть великого вражіня на людей не робить. Они до того привикли.

Майнером може бути лиш той, хто уже довгий час робив у майнах і здав іспит з майнерської роботи. Наші люди уже по двох або трох роках дістають так звані «майнерські папери». Але заким до сего прийде, то мусть перше кілька літ робити за помічника при майнері. Такого помічника майнер зве «лебром» (labourer). До лебра належить ладувати вози і помагати майнерови в верченю дїр, в ставлянню шин і т. д. Майнер за все відповідає. Компанія платить майнерови від одного воза 80 до 90 цнт., а таких возів ладує ся денно від 6 до 8. Виплата, чи то «пейда», буває що два тижні, або що місяця. Майнер дістає гроші і виплачує потім свого помічника, який дістає від 40 до 50 долярів. Часами однак компанія сама виплачує помічників. Но нехай ніхто не думає, що майнерови дають всі гроші, що заробив. Єму відтягають за порох, за олій і т. п. Если н. пр. робота ішла лихо, багато було каміна, або як взагалі майнери зовуть «раку» (rock), що много треба стріляти, а хісна мало, то по відтругченю за порох, нераз майнерови менче зістане ся як єго помічники. Но звичайно, як добре іде, то майнер заробляє від 50 до 100, або і 120 дол. місячно.

То було у майнах, а тепер ідїм на верх.

Над головним «шафтом» (отвором) стоїть величезний будинок, неначе маґазин. Він зове ся «брейкер» (breaker, ламач) або як наші люди зовуть «бреха».

Тут машина витягає наладовані вози, і то на сам верх, на п̄латформу. Там уже є так приладжено, що вози самі повертають ся а вуглє з них іде під величезні зубаті вальці. Поміж ними товчє ся вуглє і спадає на широкі, дротянні решета які безвпинно трясуть ся, а вуглє переходячи через дїрки решета паде до так званого «шута» на жолобки. При кождім жолобку, по котрім вуглє суне ся, сидять хлопці і вибирають з вугля камінь. Се суть звичайно малі хлопці від 10 до 15 літ, або старі люди, котрі не можуть тяжко робити. Старі дістають одного доляра, а хлопці 50 цт. денно.

Оттак то виглядає у майнах...

3 державної ради.

Се, чого домагано ся від руских послів, діє ся зі сторони чєских радикалів при нарадах над подїлом округів в Чєхах і на Моравії. Пос. Малік ставить по кождім бесїднику внесєне на замкненє засїданя, так само пос. Голяньский. Дорога наглих внесєнь замкнена, бо ухвалєно, що всі нагли внесєня прийдуть аж по полагодженю виборчої реформи. Отжеж чєскі радикали прийняли ся за авантури і безконечні бесїди. Були вже шестигодинні промови про часи Льонґобардів, були бійки, копаня, пощочини — та всеж те не змогло проволічи на довший час нарад над виборчою реформою. В голосованю над роздїлом виборчих округів в Чєхах, на Моравії і Шлезку, прийнято по мисли внесєня комісії реформи число 130 мандатів, з чого припадає 75 для Чєхів а 55 для Німців.

Відтак наступила дискусія над подїлом округів в Галичині і Буковині, в якій забирали голос пп. Брайтер, Дашиньский і Малаховский, а що до Буковини пп. Скедль і Гломбінський. В голосованю подїл галицьких округів прийнято після внесєня комісії в редакції Гломбінського; внесєне меншости Кайзера відкинєно 181 голосами против 64. Подїл округів на Буковині прийнято після комісійного внесєня, а жаданє Гломбінського задля утворєня одного польского мандату, відкинєно 123 голосами против 83.

Палата перейшла до нарад над подїлом виборчих округів в Долшній Австрії, Горішній Австрії, Сольногороді, Тиролю і Передарулянії і закінчила єї аж до голосованя. О год. 12 в ночи перервав президент засїданє до нині рано.

Нині покінчить палата другє читанє виборчої реформи, а президія запропонує безпоровочнє піднятє третого читаня. Однак ся справа є дуже спірною, бо внесєне наглости відносило ся тільки до другого читаня. Надто в проєкті комісії починєно багато змін підчас дискусії, а після практикованого звичаю належало би ті зміни перше видрукувати. Тож безперечно будемо свідками

сильної, бурливої опозиції і великих авантур в парламенті.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Авдія; римо-кат. Бібіяни д. — В понеділок: руско-кат. Григорія. Ават.; римо-кат. Францішка Кс. — В вторник: руско-кат. *Вєденє Пр. Богор.*; римо-кат. Варвари.

— **На завітрішнім вічу в «Народнім Домі»** у Львові буде, задля уникненя натовпу і задля доданя ваги зборови, сяля призначєна для самих тільки повнолітних мужчин, виборців, а для жіноцтва і неповнолітних отворєна буде галєрия. Щоби не було замішаня, просить ся наперед всіх до сєго зарядженя примінити ся.

— **Ріжні вісти.** В Жовкві відбудуть ся днє 8. с. м. о 3. год. загальні збори філії Руского тов-а педаґ.

Звич. заг збори Руского Нар. «Дому» в Коломиї будуть днє 8. с. м. о 3. год. у власнім будинку.

Аматори Читальні «Просьвіти» в жовківського передмістя у Львові віограють в суботу днє 8. с. м. в салі «Гвязди» 5 актовий образ «Ой не ходя Грицю та на вечерниці». Дохід призначений на руску захоронку.

Тово «Бандурист» устроює в второк днє 4. с. м. концерт в салі «Народного Дому» у Львові. Участь в концерті беруть пп. Сельский, Хоткевич і Шухевич.

— **3 тов. «Академічний хор Бандурист».** На загальних зборах, що відбули ся днє 29. XI. с. р. вибрано ось який виділ: Іван Тиховский, ст. філь., голова (через аклямацію); Богдан Вахнянин, ст. філь., містоголова; Іван Смолинський, ст. філь., дїріґент (через аклямацію); Володимир Святанський, ст. прав, містодиріґент; Федір Романишин, ст. філь., касир; Ярослав Сімянович, ст. прав, секретар; Осип Лейкевич, ст. філь., бібліотекар (через аклямацію); Остап Левицкий, ст. інж., виділовий; Вякентий Дудар, ст. інж., заступник виділового. — Контрольна комісія: Петро Зволнський, ст. філь., Бронислав Бурбєла, ст. інж., Стефан Гасюк, ст. мед. — Днє 1. грудня бере хор участь в інавгураційнім концерті тов. «Основа», днє 2. грудня в вечерницях тов. «Сокол», а для 4. грудня устроює популярний концерт на добродійні ціли в салі «Народного Дому». — За Виділ: *Іван Тиховский*, голова. *Ярослав Сімянович*, секретар.

— **Для Львовян.** Завітрішної неділі будуть: О 10. вод. рано продовженє заг зборів «Руської Академічної Помочи» в «Акад. Домі». — О 3½ год. по пол. докінченє відчиту п. Бр. Бурбєли п. з. «Здогади науки про кєнєць сьвіта» в тов-і «Кружок Українок». — О 4. год. народнє вічє в справі виборчої реформи в «Народнім Домі», скликанє пос. Романчуком. — О 6½ год. концерт з відчитом п. Фр. Коковского про «сучасну українську поезію» в салі «Сокола» в будинку «Дністра».

— **І. заг. збори філії Руского тов-а педаґогічного в Тисьменици** відбули ся днє 19. падолиста с. р. Збори отворив учитель 6-клясової муж. школи п. Атаназий Островский, який в гарній промові вказав на все зростаючі потреби головного виділу, поручив горячо вібраним дбати більше про долю товариства, а повитавши вібраних, віддав провід збором бурмістрови міста Тисьмениці п. Петрови Волощукєви. Голова зборів подякувавши за вибір, уділив слово відпоручникови головного виділу п. Петрови Гриньовскому, котрий в своїй бесїді вказав на ціли товариства взагалі і на задачі, які сповнити має новозаснована філія. Опісля п. Лев Кликайло відчитав і пояснив статути. До виділу вибрані: о. Клим Кульчицкий, парох Підпечар яко голова, о. Іван Дурделла яко заступник, п. Атаназий Островский секретар, п. Петро Волощук касир і п. Сильвестер Батюк контрольор.

Заступниками виділових вибрано п. Олену Мартинцівну і п. Григорія Климовича. При внесєнях членів підніс о. Никола Бачинський, щоби до нового року кождий член філії придбав для товариства трєх нових членів, а п. Островский заповів серію платних відчитів, з яких дохід призначєно на школи, удержувані головним виділом.

— **Вісти з закорд. України.** На сих днєх студєнтска комісія в справі заснуваня українських катедр на київськїм університеті виробила реферат, який буде подано в кінци сєго тижня ректорови для передачі до профєсорської ради. З тої причини, що хтось зірвав недavno в коридорі на університеті кілька аркунів з підписами, комісія наново збирає тепер підписи і вивісила відозву, в якій закликає товаришів поспішати підписуватись, щоби скоріше довести справу до кінця. Поклик до студєнтів в сій справі написано трєма мовами: українською, російською й польською. Всего зібрано до сєго часу підписів до 1200.

Житомирські Поляки вдали ся до адміністрації за дозволом, заснувати польско просьвітнє товариство «Oświata». Адміністрація вагає ся затвердити статут товариства, вимагаючи повних відомостей про напрям та «дух» того товариства; ходять навіть чутка — як доносить «Рада» — що статутів так і не затвердять.

Днє 9. грудня відбудуть ся заг. збори членів київської «Просьвіти».

— **3 львівської архієпархії.** З рєчинцем до днє 15. сїчня 1907 розписали ті парохії: 1) Лецівка, 2) Ставчани, 3) Виписки, 4) Дрищів, 5) Ганівці, 6) Скоморохи старі, 7) Помонята, 8) Урлів, 9) Хащованє. — З рєчинцем до днє 13. сїчня 1907. розписала львівска Рада шкільна окружна міска конкурс на катєхитурю при муж. виділовій школі ім. Кордецкого у Львові. — Крилошаньскі відзнаки дістав о. Михайло Бачинський, парох Григорова.

— **Політичний процес проти Словаків.** В м. Рожні (Розенберг) на Угорщині почав ся новий процес проти 16 Словаків, обжалованих о «підбурюванє проти народу і держави угорської». Чотири з обжалованих, а се о. Глинка і три міщани, сидять від пята місяців в слідчій вязниці. Межи обжалованима є лікар др. Лаврентий Шробар і 12 міщан. Акт обжалованя замічує ім, що устроювали віча, на яких жадали словацкої мови в школі і в уряді, а через те підбурювали проти нинішнього шкільного закона. Місто Рожно виглядає як підчас облоги. Спроваджено там около сто жандармів до удержаня порядку. З цілої околиці стягає ся до Рожна словацкий нарід, аби прислухувати ся розправі. Длєтого поліція і жандармерія обсадила всі дороги до міста і нікого зі Словаків не пускає. З праси допущєно спершу лише одинокого редактора словацких «Nowin», а по телеграфічнім відклику до Будапєшту допущєно також справоздавців інших словацких часописий, 6 чєских, 4 німєцких, 2 анґлійских і 1 російської. До розправи покликано около сто сьвідків. По відчитаню акту обжалованя др. Влад поставив іменем оборонців внесєне, аби виключєно прєдсїдателя трибуналу Худовского, яко сторонничого судию і личного ворога обжалованих. Трибунал відклонив се внесєнє. При перєслуханю о. Глинка признав ся до замітів, зроблєних єму актом обжалованя. Єго душпастирским і народним обовязком було осьвідомлювати нарід в тім напрямі, аби вибирав своїх послів і домагав ся науки в школах в рідній мові. Так само визнавав другого днє др. Шробар. Підчас єго перєслухуваня прєдсїдатель трибуналу сказав: «На Угорщині нема иншого народу крім угорского». На то відповів др. Шробар: «Такий є лише ваш погляд». Трєтого днє розправи прийшло до острого конфлікту межи оборонцями а прєдсїдатєлем, котрий сьвідків прємо тиранізує.

— **Дурисьвіт висшого стилю.** В Будапєштї арештовано оводі вельми хитрого і відважного дурисьвіта в роді «капітана з Кєпенїка». Він називає ся Ігнатий Страшнов або Шєндрей і належить до тих кримінальників, що

половину свого життя пересиджують за кратами. Яко рослий і пристойний мужчина в поверх 30 літ життя Страшнов в останніх літах любив найчастіше перебирати ся у військовий мундур, бо в нім найбезпечніше було йому допускати ся обманств. Коли шведь Фогт відіграв роллю капітана під Берліном, Страшнов придумав плян стати дипломатом. Саме тоді бар. Еренталь став міністром загр. справ. Страшнов придумав виїхати яко міністерський радник до Загреба з місією, утворена «династичної угорської партії» з партій Старчевіца і католицької. За точку операцій вибрав собі палату архієпископа Посільовіца і повідомив его телеграфічно немов то з міністерства про свій приїзд. Архієпископ прийняв «міністерского» гостя дуже радо, гостив в своїй палаті, справляв пири в его честь і зичив грошей п. радникови. Тимчасом фальшивий радник відбував конференції з ріжними свіцкими і духовними провідниками партій і збирав фонди на переведення тої політичної місії. Архієпископ не дав ся натягнути, але кількох крилошан дали значніші квоти. По місяцехи барон Вільденег — як він назвав ся — скінчив конференції і на завершене комедії хотів бана «взяти на бас» та пішов до него на авдвенцію. Бан покмітив, що «радник» щось крутить і казав его слідити. Агенти виїхали за ним до Будапешту і там спіймали его вже перебраного в робітничу блюзу.

— **Реформа японського письма.** Ще в 1902. р. пішла була перша чутка, що в Японії лагодить ся зміна дуже не вигідного і для чужинців трудного до виучення письма, подібного до того, якого уживають Хінці. Японське правительство визначило для сеї справи комісію а коли она скінчила свою роботу, то порішило, що уживані доси в письмі хінські знаки мають бути скасовані і заступлені буквами латинської азбуки. В Японії є товариство для реформи шкільництва і вихованя, котре вже від давна веде пропаганду за заведенням латинської азбуки. До того товариства належать між іншими теперішній амбасадор віцеграф Аокі і теперішній міністер для справ заграничних Гаяші. Сподівають ся, що значно більша часть японських часописий буде підпирати сю зміну письма і небавом виступить з добрим приміром.

— **Дрібні вісти.** В «Зеленій коло Надвірної» отворено поштовий уряд. — Пекарський страйк у Львові добігає до кінця. Відпоручники майстрів і челядників радили вчора над угодою. Майстри згодили ся підвишити платню і прийняти всіх страйкарів до роботи, а інші жадапня має ся взяти під розвагу аж по 1. січня 1907. Точки угоди предложити ся зборам челядників до прийнятя. — Вчора стріляв ся у Львові 22-літній Вячеслав Канцлер, слухач політехніки, родом з Королівства польського. Тяжко раненого Канцлера відвезено до шпитала.

— **Остатний репертуар рус. театру в Станіславові.**

Неділя 2. грудня: «Ой не ходи Грицю», народна драма зі співами і танцями в 5 діях Старицького. Виступ п. І. Григоровича, б. артиста-тенора театрів заграничних.

Второк 4. грудня останнє представлення: «На сіножати», народна картина в 1 дії Яновської, закінчить «Катерина», народна опера в 3 діях Аркаса. Виступ п. А. Гаска.

— **Репертуар міського театру у Львові.**

В суботу вечер: «Лялька».

В неділю попол.: «Гейша»; веч.: «Пані Валевська».

Други Соколи і Сокилки! Памятайте, що львівський «Сокол» збирає жертви на будову свого дому.

Телеграми

з дня 1. грудня 1906.

Відень. N. fr. Presse доносить, що було

винський сойм не збере ся скорше як в літі 1907 р.

Дефіцит австрійських заведень обезпеченя робітників за 1905 р. виносить кругло 60 мільонів корон. Віденське заведене виказало 23 міль. недобору, сольногородське 440 тисяч, праске 10 1/2 міль., триєстенське 1 1/2 міль. львівське 4,292.500 К а Бернєвське 492.000 К

Прага. Тутешні дневники доносять, що в сторонництві молодочехів настав розлом. На чолі невдоволених з політики голови клубу д-ра Крамаржа стоїть др. Герольд.

Мадрит. Король затвердив листу міністерского кабінету, предложену Моретом.

Париж. Настоятелі і скарбники церковних зарядів в Парижі зібрали ся вчора на довірочну нараду під проводом кардинала Рішарда і, як зачувати, ухвалили поступати після папської інструкції.

Париж. Палата депутатів ухвалила 290 голосами проти 218 підвишити платню послів і сенаторів на 15.000 франків річно.

Відень. Здаєсь, на нинішнім засіданю палата послів ухвалить виборчу реформу і в третім читаню. Найдальше в понеділок палата покінчить виборчу реформу. В тим випадку бюджетова комісія австр. делегації збере ся ві второк.

Послідний раз збере ся палата послів в січні в цілі ухваленя кількох правительственных предлог.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 30. падолиста: о. Евген Гарасимович з Присовець, о. Константин Грицикевич з родиною з Старої соли, о. Йосиф Мартинець з Цуциловець, о. Омелян Чайковский з женою з Глубічка величого, о. Лев Саламон з Гостині, Макс Бергер з женою з Самбора, Теодор Гиссовский з Скалата, Лев Мацівнич з Петербурга, Александра Божидасва з Києва, др. Стефан Бохеньский з женою з Тернополя, Тадей Вітковский інженер і Леопольд Коритовский з женою з Кракова.

— **Скарбник львівського „Сокола“** має на продаж білети до фризера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід „Сокола“.

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 30. падолиста 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлення. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Твори Л. Лопатинського:

До Бразилії др. 4 д. (вечерпане).
Свекруха ком. 3 д. (вечерпане).
Беата і Гальшка др. 5 д. 1 К.
Конкурс на мужа ком. 5 д. 90 с.
Ілько Пащак (IV. заповідь) др. 5 д. 1 К.
Параца ком. 3 д. 2 К.
Перший Горальник. др. 3 д.
Яблочник ком. 1 д. 40 с.
Сольо терно оповіданє 30 сот.

Переклади:

Урись Аноста Гуцкова траг. 5 д. 2 К.
Lavogemus Берисова др. 3 д. 1 К.

Дістати можна у Львові, в книгарні Тов. а ім. Шевченка (ул. Театральна 1) і в Ставропільській (ул. Руска 3).

Лікар внутрішних недуг

Др. Мирон Вахнянин.

орднує від 3 — 5 по пол.

ул. Академічна 26.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40 5:45, 9:05*
„ Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
„ Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
„ Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
„ Рави рускої	7:50, 4:50
„ Станіславова	8:05
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
„ Яворова	8:18, 4:37
„ Коломиї	10:05
„ Ряшева	10:35

На Підзамче.

„ Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відгодять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 2:45, 6:35*, 8:25 10:05*
„ Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
„ Яворова	6:55, 6:—*
„ Лавочного	7:30, 2:30 6:25*
„ Самбора	8:55, 4:15, 10:51
„ Станіславова	9:10*
„ Белзця	10:45
„ Ряшева	4:05
„ Коломиї	3:30
„ Рави рускої	7:25*, 11:35*
„ Стрия	11:10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друквані в черенками товстими; поїзди нічні в назначені зьвіздкою. Пору нічна числить ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ч. к. державних залізниць, пасаж Гавмана ц. 9.

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіжжє і иншу обезпечєє від огневих шкід одинокє рускє асєнраційнє товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, ринок ч. 10. П. п.

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 3 літ виплачено 6.474.534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають агенції по всіх містах і більших селах: „Дністер“ дає агенції письменним господарям де еще не роблять инші агенції „Дністра“ Агенти „Дністра“ заробили провізні 807.742 корон

„Дністер“ уділяє громадає позвочки на 4 проц на закупню сакавок

Поліси „Дністра“ приймають по повнихках Банк кравий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса ощадности, повтові каса ощадности і сиротинські каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєням членам; за р. 1905 припадає кождоу члену 5 проц премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківськє Товариствє тільки через „Дністер“, провізанє від таких обезпечєнь дає „Дністер“ на рускє збр. діїні цілі.

Фонди „Дністра“ виносять в з. ч. р. 1905 суму 372.538 корон.

Стережіть ся огню!

СОКОЛ Житки і паперці

можна набувати в „Сокольскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.